

Obvestila za VINOGRADNIŠTVO

Izdajatelj: KGZS-Zavod Novo mesto, Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto
Obvestilo pripravil: Domen Bajec, e-pošta: domen.bajec@gov.si

ISSN

št. 12.

Datum: 29. junij 2021

ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA

Vinogradi v vinorodni deželi Posavje so zaključili s cvetenjem (71 – 73 po lestvici BBCH).

Pri spremljanju razvoja *ameriškega škržatka*, prenašalca *zlate trsne rumenice*, najdemo v manjšem deležu ličinke na stopnji L1, med tem ko prevladujejo v L2 in posamezne v L3.

Obvezno zatiranje morate opraviti vsi imetniki trt v:

- vinogradih za pridelavo grozdja ter na brajdah oziroma ohišnicah na razmejenem območju zlate trsne rumenice (celotna vinorodna dežela Posavje), to je v žariščih okužbe in njihovih varovalnih pasovih,
- v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah na celotnem območju Slovenije.

Optimalno obdobje za izvedbo zatiranja je v I. dekadi meseca julija.

Izbira primernega sredstva:

- ***V vinogradih za pridelavo grozdja v razmejenem območju*** (žariščih okužbe in varovalnih pasovih žarišč okužbe) je **obvezno najmanj 1 tretiranje**. Pri prvem tretiranju dajemo prednost pripravkom **MOSPILAN 20 SG** (0,375 kg/ha; le 1× v rastni dobi) ali **SIVANTO PRIME** (0,5 l/ha; le 1× v rastni dobi). Oba pripravka sta sistemična insekticida z rezidualnim učinkom delovanja, ki učinkovito zatirata ameriškega škržatka. V kolikor za prvo tretiranje uporabite sredstvo **DECIS 2,5 EC** (0,5 l/ha; le 1× v rastni dobi) ali **EXIREL** (0,9 l/ha), ki samo zmanjšuje populacijo ameriškega škržatka, je potrebno opraviti tudi drugo tretiranje v drugem napovedanem roku, razen če je imetnik po prvem tretiranju spremljal ulov odraslih ameriških škržatkov z rumenimi lepljivimi ploščami in so se na eno rumeno lepljivo ploščo ulovili manj kot 4 škržatki na teden.

Ulov odraslih ameriških škržatkov spremljamo z rumenimi lepljivimi ploščami od meseca julija dalje. Izobesimo najmanj od 3 do 5 plošč na ha, v primeru večje površine vinograda število plošč ustrezno povečamo. Plošče postavimo v začetku julija in jih menjavamo na dva tedna. Pregledujemo jih vsakih 7 dni vse do sredine septembra, ko so škržatki še prisotni v vinogradih ter pri tem redno beležimo ulove.

V ekološki pridelavi sta dovoljena pripravka na podlagi a.s. piretrin, **FLORA VERDE** (1,6 l/ha) in **BIOTIP FLORAL** (1,6 l/ha), s katerima je treba opraviti 2 do 3 tretiranja. Drugo tretiranje opravite 7 do 15 dni po prvem. Tretje tretiranje se opravi 7 do 15 dni po drugem zatiranju, razen, če imetnik po drugem tretiranju s spremljanjem ulova z rumenimi lepljivimi ploščami ugotovi, da so bili ulovljeni manj kot 4 odrasli škržatki na rumeno lepljivo ploščo na teden. Ker imajo pripravki na podlagi piretrina kontakten način delovanja in posledično krajše delovanje, ni priporočljivo, da je presledek med dvema tretiranjema daljši od 7 dni.

- ***V matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah*** sta obvezni **najmanj dve tretiranj** ameriškega škržatka, obenem pa morajo imetniki spremljati ulov ameriškega škržatka z rumenimi lepljivimi ploščami. Če se po drugem tretiranju na rumene lepljive plošče še ulovijo odrasli škržatki, je treba opraviti tudi tretje tretiranje. **Pomembno:** Pri prvem in drugem tretiranju dajemo prednost pripravkoma **MOSPILAN 20 SG** ali **SIVANTO PRIME**, ki sta sistemična insekticida z rezidualnim delovanjem. Pri tem je treba upoštevati, da se lahko pripravka uporabita le 1× v isti rastni dobi. Zatiranje pa lahko opravimo tudi s pripravkom **MOVENTO SC 100** (0,7 l/ha; 2× v rastni dobi), s katerim obenem zatiramo tudi trtno uš. Delovanje ostalih sredstev (na razpolago tudi **DECIS 2,5 EC**; v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah možna uporaba 2× v rastni dobi) je krajše in so manj učinkovita (v povprečju delujejo le en teden). V matičnih vinogradih je potrebno paziti na korenčno dobo. Imetniki morajo spremljati ulov odraslih ameriških škržatkov z

rumenimi lepljivimi ploščami do sredine septembra.

POZOR: Sredstva za zatiranje ameriškega škržatka so nevarna za čebele in ostale oprasovalce. Uporabite jih lahko šele takrat, ko je trta popolnoma odcvetela. Njihov nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred tem pokosite tudi cvetočo podrast. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Podatki o fitofarmaceutskih sredstvih za zatiranje ameriškega škržatka:

MOSPILAN 20 SG se uporablja kot sistemski dotikalni in želodčni insekticid za zatiranje ameriškega škržatka na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, trsnicah in matičnjakih. Priporočen odmerek je 0,375 kg/ha pri porabi vode do 1000 l/ha. Z njim se lahko tretira v fenološki fazi od konca cvetenja do faze, ko so jagode v velikosti graha in grozdji povešeni (BBCH 69/75). Na istem zemljišču se ga sme uporabiti največ **1-krat v eni rastni dobi in samo na podlagi napovedi Javne službe zdravstvenega varstva rastlin**. Sredstvo ima dovoljenje za njune primere in se sme uporabljati **od 01.05. do 31.08. 2020, skladno z navodili za uporabo**.

SIVANTO PRIME se uporablja na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, matičnjakih ter trsnicah za zatiranje zelenega škržatka (*Empoasca vitis*) in ameriškega škržatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 0,5 l/ha in pri porabi vode do 1000 l/ha. S sredstvom se lahko na istem zemljišču tretira **največ 1-krat v eni rastni sezoni**, v fenološki fazi razvoja trte od konca cvetenja do začetka zorenja (BBCH 69-81). Sredstvo Sivanto prime se ne sme mešati s fungicidi iz kemične skupine azolov (DMI fungicidi), FRAC koda 3, kadar obstaja možnost zanosa na rastline, ki cvetijo, oziroma, ki privlačijo čebele. Takšna mešanica je čebelam nevarna!

MOVENTO SC 100 se lahko uporablja v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah za zatiranje trtne uši (*Viteus vitifoliae*) in ameriškega škržatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 0,7 l/ha in pri porabi vode 1000 l/ha. S sredstvom se lahko tretira v času po končanem cvetenju matične rastline. Na istem zemljišču ga lahko uporabimo največ dva krat v eni rastni sezoni in sicer v 14-dnevem intervalu.

DECIS 2,5 EC se lahko uporablja v odmerku 0,5 l/ha od konca cvetenja trte do takrat, ko jagode dosežejo velikost graha (BBCH 71 do 75). Z njim se tretira največ 1-krat na istem zemljišču v eni rastni dobi v vinogradih za pridelavo grozdja, oziroma 2-krat v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah. Ne priporoča se mešanje z alkalnimi pripravki, s pripravki na podlagi žvepla in tiofanata. Pri uporabi pripravka Decis 2,5 EC je treba preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da upoštevamo predpise s področja varstva voda. S sredstvom se ne sme tretirati v območju **30 m tlorisne širine** od meje brega voda 1. in 2. reda. Sredstvo je nevarno za čebele, z njim se ne sme tretirati v času cvetenja gojenih rastlin in podrasti. **Zaradi zaščite čebel in drugih žuželk oprasovalcev se lahko tretira v nočnem času in sicer dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom.** Pripravek **Decis 2,5 EC** spada v skupino sintetičnih piretroidov in negativno vpliva na plenilske pršice iz družine Phytoseiidae – naravne sovražnike rdeče sadne pršice in pršic šiškaric (akarioze in erinoze). Zato lahko v škropljenih vinogradih pride do prerazmnožitve omenjenih škodljivcev. Decis 2,5 EC je registriran do 31.10.2021.

EXIREL: Pripravek Exirel vsebuje aktivno snov ciantraniliprol z dotikalnim in želodčnim delovanjem. Uporablja se na trti za pridelavo vinskega grozdja in sicer za zmanjševanje populacij ameriškega škržatka in drugih škržatkov iz rodu Cicadellidae v odmerku 60-75 ml/hl oz. največ 0,9 l/ha. S sredstvom se lahko v eni rastni dobi tretira največ dvakrat, v razmaku 14 dni, v razvojni fazi od začetka razvoja plodičev do mehčanja jagod (BBCH 71-85). Priporočena poraba vode je 500-1200 L/ha.

PRIPRAVKI NA OSNOVI AKTIVNE SNOVI PIRETRIN: Na osnovi aktivne snovi piretrin sta pri nas dovoljena za zatiranje ameriškega škržatka pripravka **Flora verde in Biotip floral**. Na podlagi preverjanja pristojnih služb na MKGP uporaba piperonil butoksida, ki ga vsebujeta ta dva pripravka, v ekološki pridelavi ni sporna, zato se lahko uporabljata v ekoloških vinogradih.

Pripravka Flora verde in Biotip floral uporabimo v 0,16% koncentraciji oziroma v odmerku 1,6 l/ha. Učinek je boljši z dodatkom ogrščičnega olja v koncentraciji 0,5 %. Rastline temeljito omočimo, tudi na spodnji strani listov. Tretiramo ob lepem vremenu, po možnosti zvečer oziroma v hladnejših urah dneva. **Sredstvi sta nevarni za čebele!** Sredstvi sta primerni za zmanjševanje populacij ameriškega škržatka. V primeru močnejšega napada ali ugotovljene navzočnosti škodljivca tretiranje ponovimo po 7 do 10 dneh. Oba pripravka imata dovoljenje tudi za zatiranje križastega in pasastega grozdnega sukača. S sredstvom se ne sme tretirati v območju 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. S pripravki na podlagi piretrina lahko opravimo skupno 3 tretiranja.

STEWART: Uporaba pripravka Steward je dovoljena le za zatiranje ličink stadijev od L1 do L3, vendar sredstvo le zmanjšuje populacijo ameriškega škržatka in **za karantenski ukrep v razmejenih območjih ne zadošča**. Uporabljam ga v 0,015% koncentraciji, pri porabi vode 1000 l/ha. Sredstvo je nevarno za čebele. Uporabljam ga lahko v oddaljenosti več kot 15 m od nadzemnih voda 1. reda in 5 m od nadzemnih voda 2. reda. Ne sme se ga uporabljati v času cvetenja trte ali podrasti.

